

2 Timotei cap.1 (continuare)

Introducerea din v.1-5 pregătește îndemnul din v.6-8 de a înflăcăra darul de învățător. În v.6-8 găsim alături de acest îndemn factorii care ar putea inhiba darul dar și minunate resurse pentru a-i birui. Timotei e chemat să sufere împreună cu Evanghelia prin puterea disponibilă a lui Dumnezeu. De ce Pavel continuă apoi cu v.9-10? În v.9-10 descoperim un rezumat al acestei Evangheliei, punctarea esenței Evangheliei. Iar apoi în v. 11-12 Pavel insistă din nou pe autoritatea sa apostolică, pe faptul că Dumnezeu i-a încredințat lui această Evanghelie. Ne aducem aminte de o abordare similară din 1 Timotei cap.1. Da, este interesant să comparăm în oglindă prima parte din 1 Tim.cap.1 și a acest segment de text din 2 Timotei cap.1:

Tema	1 Timotei cap.1	2 Timotei cap.2
Îndemnul	Rugați-vă pentru toți oamenii, pentru dregători și împărați.	Înflăcarea darul lui Dumnezeu care este în tine, nu-ți fie rușine, suferă împreună cu Evanghelia
Rezumatul/esența Evangheliei	Dumnezeu vrea ca toți să fie mântuiți. Este un singur Dumnezeu și un singur Mijlocitor: Omul Isus Hristos care S-a dat ca preț de răscumpărare pentru toți. Lucrul acesta trebuia	El ne-a mântuit și ne-a dat o chemare sfântă, nu pentru faptele Lui ci după hotărârea Lui și după harul care ne-a fost dat în Hristos Isus înainte de veșniciei. Dar care a fost descoperit acum prin

	adeverit la vremea cuvinită.	arătarea Mântuitorului nostru Hristos Isus, care a nimit moartea și a adus la lumină viața și neputrezirea prin Evanghelie.
Autoritatea apostolică	Și propovăduitorul și apostolul lui am fost pus eu ca să învăț pe neamuri credința și adevărul.	Propovăduitorul și apostolul ei am fost pus eu, și învățător al neamurilor.

Observăm că Pavel surprinde acea esență a Evangheliei care se potrivește cu contextul și cu îndemnul cu pricina. Astfel în contextul îndemnului la mijlocire, Pavel insistă pe funcția de Mijlocitor al lui Isus Hristos, precum și pe faptul că El a murit pentru toți. Astfel, prin acest rezumat al Evangheliei ascultătorul este motivat să mijlocească cu credința că Dumnezeu îl va asculta. În schimb în contextul îndemnului de a suferi împreună cu Evanghelia, Pavel insistă pe mântuirea prin har și nu prin fapte și pe nimicirea morții prin Evanghelie. De ce? Pentru că astfel răspunde unor ispite fundamentale a celui care este îndemnat să accepte până la capăt suferința. Acesta se poate teme că nu va rezista și își va pierde credința. Această temere îl poate duce la disperare și apoi la a se mobiliza să lupte el singur cu suferința. De asemenea, dacă el reușește să treacă prin suferință se poate gândi că este puternic, și are ceva merite. Sau dacă are ezitări sau greșeli în timpul prigoanei se poate gândi că este deja lepădat. Și nu în cele din urmă este încercat de fiorii morții, ultimul dușman care va fi nimit de Dumnezeu. Acum înțelegem

mai bine de ce Pavel insistă pe mântuirea prin har și nu prin fapte, pe siguranța mântuirii, pe alegerea noastră în Isus Hristos înainte de veșniciei, dar și pe nimicirea morții și aducerea la lumină a vieții și a neputrezirii. În cele din urmă, dacă suntem lăsați singuri în fața unor suferințe imense, înseamnă pe drept cuvânt că mântuirea este și prin noi înșine, și nu este doar prin har. Dar nu noi ne mântuim pe noi înșine, ci Isus Hristos este Mântuitorul nostru. El operează în noi mântuirea, deci și biruința asupra suferinței. Și face acest lucru nu din pricina performanțelor și meritelor noastre, ci din pricina harului și îndurării Sale. Este loc și de greșeli în prigoană. Dacă ne căim de ele, acestea nu-L vor împiedica să ne mântuiască. De aceea putem fi liniștiți că vom rezista până la capăt atâta vreme cât ne punem încrederea în El. Căci dacă ne încredem în El, El este Cel responsabil cu mântuirea noastră. Și El știe să-Și facă partea. Astfel putem avea pacea și siguranța ducerii mântuirii până la capăt în mijlocul prigoanei. Și putem rămâne smeriți chiar după ce trecem prin mari suferințe, căci recunoaștem prin ochii credinței că Hristos ne-a dus pe umeri, că El a dus greul, că El a biruit în noi durerea și rușinea. Și planul Său pentru mântuirea noastră este desăvârșit, căci este conceput înainte de veșniciei, și este conceput spre binele și slava noastră. Ba mai mult, prin hotărârea Sa solemnă de Dumnezeu, acest har ne-a fost dat deja înainte de veșniciei în Hristos Isus. Deci Dumnezeu nu s-a gândit să ne mântuiască de ieri, de alaltăieri. Și nici nu se va răzgândi cu privire la mântuirea noastră. Aceasta ne-a fost dată deja în Hristos înaintea de întemeierea lumii prin voia lui Dumnezeu, prin decizia sa expresă, prin decretul Său regal. Și înainte de întemeierea lumii s-a hotărât și prin ce încercări vom trece dar și prin ce resurse vom depăși aceste încercări. Această mântuirea excepțională în Isus Hristos nu este o NOUTATE de fapt. Ea era din eternitate ascunsă în Dumnezeu, după cum spune Habacuc: ***Nu ești Tu din veșnicie***

Dumnezeul meu? (Hab.1:12). Habacuc rostește această afirmație tocmai pentru a se încuraja pe sine în ce privește siguranța mântuirii sale și a poporului său înaintea invaziei babiloniene. Pavel folosește o expresie similară pentru a-l încuraja pe Timotei în fața unui context de prigoană. Habacuc spune: ”din veșnicie”. Pavel spune:” înainte de veșnicii”. Dar ce a fost înainte de veșnicie? E util să ne amintim de frumoasele gânduri despre Habacuc 1:12 ([vezi comentariul pe Habacuc cap.1](#)). Din veșnicii înseamnă din totdeauna. Înainte de veșnicii se poate referi la același lucru, la perioada în care era doar Dumnezeu cu Sine Însuși, în care nimic și nimeni nu era creat. Dacă toate lucrurile au început și Dumnezeu nu are început, atunci înseamnă că a fost o „perioadă” când era doar Dumnezeu cu El Însuși. Nu exista nici măcar eternitatea. Apoi El a creat în mai multe veșnicii tot felul de făpturi și lumi îngerești. Ca apoi într-una din veșnicii să-l creeze și pe om. Dar înainte să înceapă acest demers, El deja a ales în Hristos Isus pe Pavel, Timotei, și pe toți credincioșii pentru a fi mântuiți spre slava Lui. Habacuc are iluminarea că El a fost dintotdeauna în gândul și inima lui Dumnezeu. Nu a fost un gând care a apărut mai târziu în mintea Creatorului. Nu, ci el a fost dintotdeauna în inima, gândul și planul Creatorul. Dintotdeauna Creatorul s-a gândit la el pentru a-l crea și a-l mântui. El ne-a iubit înainte de veșnicii, dintotdeauna. De aceea, Timotei poate fi liniștit cu privire la mântuirea sa și destinul său în prigoană.

Pavel are un discurs tăios împotriva morții. Evanghelia nimicește, distruge, desființează, anulează, abrogă moartea. Cel care crede în Isus nu moare nicio dată. Așa cum am comentat și în Ioan 11 ([vezi comentariul pe Ioan 11](#)), cel ce crede în Isus Hristos nu mai are parte nici măcar de experiența hidoasă a morții fizice. Pentru el moartea fizică nu este o moarte, nu este o coborâre în Locuința Morților, ci este o adormire și o trecere direct în Împărăție. Puterea fricii de moarte nu

trebuie subestimată. Evanghelia însă poate învinge în noi frica de moarte. Căci Isus Hristos a învins moartea. Prin învierea Sa în trup de slavă El deja a nimicit și anulat moartea. Totuși moartea mai operează în istorie. Este vorba de o desființare de drept dar nu și de fapt (la fel ca și aruncarea afară a stăpânitorului acestui veac, la fel ca și judecarea acestuia și a lumii). Dar ce este desființat de drept mai poate funcționa doar o perioadă de timp limitată. Mai este doar o problemă de timp până când **de dreptul** devine **de fapt**. Dar în sine puterea morții este biruită. Căci puterea morții este păcatul. Or Hristos Isus a făcut deja ispășirea pentru păcatele întregii lumi. Toată sursa morții a fost deja anulată deja în Hristos. Seninătatea noastră în fața morții nu se bazează pe încrederea într-o biruință viitoare ci pe certitudinea unui biruințe trecute. Iată de ce după învierea lui Isus Hristos cei credincioși au resurse mult mai mari pentru a învinge frica de moarte.

Pavel nu consideră că este suficient să-i reamintească lui Timotei această esență a Evangheliei. El îi reamintește în v.11 și faptul că lui Pavel i s-a încredințat această Evanghelie. Dar oare nu știa Timotei acest lucru? Oare de câte ori i l-a reamintit Pavel până în acest moment? Oare nu i l-a reamintit și în 1:1? Cu toate acestea, Pavel consideră că mai este nevoie să punteze și în v.11 autoritatea sa apostolică. Erau mulți lideri care-l contestau pe Pavel. Și mai ales acum în vremea plecării sale, mai mulți se distanțaseră de el. Pavel era privit de unii doar ca un lucrător ciudat. De asemenea, erau mulți care se erijau în autorități absolute în Biserică. Ce va fi după Pavel? Îndepărtarea de Pavel însemna îndepărtarea de Evanghelie. Iată de ce Pavel consideră că nu este prea mult să-i mai reamintească lui Timotei funcția sa de apostol. De asemenea el transmite și mesajul că funcția este unică și irepetabilă. Pavel nu spune: *Apostolul și propovăduitorul Evangheliei a fost pusă **Biserica**, și nici Am fost pus eu și acum ești pus tu în locul meu.* , ci:

Apostolul și propovăduitorul ei am fost pus eu. Desigur Timotei are responsabilitatea să vestească în continuarea Evanghelia lui Pavel și s-o încredințeze la oameni de încredere. Dar Timotei nu o face cu autoritatea unui apostol. El este un lucrător creștin chemat să rămână credincios mesajului apostolic. Dar Timotei poate și greși. Epistolele 1,2 Timotei ne arată clar diferența între Timotei și apostol, precum și vulnerabilitățile și chiar greșelile lui Timotei. Timotei nu este apostol, și nici nu este pus apostol de Pavel la plecarea sa. De fapt nu are loc o predare de ștafetă. Pavel nu lasă pe cineva în locul lui, ci pe cineva după el. Funcția de apostol nu-i este transferată lui Timotei. Și dacă Pavel înainte de moarte nu a transferat funcția de apostol nici măcar celui mai dedicat ucenic, înseamnă că nu a transferat-o nimănui. Timotei nu primește nici autoritate apostolică, nici porunca de a finaliza vreo Mare Trimitere. Timotei primește chemarea de a vesti Cuvântul în Biserica locală cu marea grijă de a rămâne credincios mesajului apostolic. La fel cum marele Moise (mare preot, prooroc și împărat în același timp) nu lasă un alt Moise în locul lui, ci doar un general de oaste pentru o perioadă limitată de timp (Iosua), la fel marele Pavel nu lasă un alt Pavel în locul lui. Mesajul acesta e important pentru Timotei. Timotei este profilul liderului creștin din toată istoria Bisericii ce va urma până la revenirea Domnului. Aceștia i se fixează prin imaginea lui Timotei fișa postului. Dar această fișă a postului nu cuprinde doar responsabilități ci și LIMITE. Da, se trasează limite clare în sfera slujirii și în autoritate. Este vorba de slujirea în Biserica locală cu autoritatea de episcop dar nu de apostol. Dar noi suntem experți în a încălca limitele. Și din pricina luciferismului din ființa umană, atâția lideri creștini au râvnit pe urmă la autoritatea apostolică. Unii și-au și luat-o. Ei pretind că sunt infailibili și se bucură de aceeași inspirație și autoritatea apostolică. Unii și-au luat

o autoritatea chiar mai mare decât cea a apostolilor. Vorbim de lucruri vizibile, șocante, pe față. Alții însă au declarat unicitatea funcției apostolilor din sec.1, dar în multe circumstanțe, în practică, s-au comportat ca un apostol. Apostolul se caracterizează prin faptul că are acces la înțelesuri infailibile cu privire la adevărul Evangheliei. Astfel cuvântul lor este ca și cuvântul Domnului. Lumea va fi judecată după cuvântul lor, după interpretările și înțelesurile date de ei Vechiului Testament. Dar Timotei și toți ceilalți lideri creștini au acces doar la înțelesuri parțiale. Și acestea sunt în continuă mișcare și transformarea pentru a se apropia mai mult sau mai puțin de înțelesul ultim de natură apostolică. Deci lumea nu poate fi împărțită, nici judecată după interpretările mele. În primul rând trebuie să fac distincție între Evanghelie și ce am înțeles eu din ea, între Scriptură și interpretarea mea asupra acesteia. Mereu va fi o distanță între sensul ei inițial și înțelesul meu asupra acestuia. Or la apostoli nu mai era această distanță. Evanghelia coincidea cu înțelesul lor asupra Evangheliei. Scriptura și interpretarea apostolică asupra Scripturii erau una și același lucru. Or Timotei-ul istoric niciodată nu va ajunge la o asemenea înălțime și nici chiar dacă prin reducere la absurd ar ajunge, nu ar putea ști că a ajuns, și bineînțeles nu ar putea pretinde acest lucru. Dar de ce atâția lideri creștini predică, judecă, vorbesc ca și cum ei s-ar bucura de autoritate apostolică? De ce sunt atât de siguri pe pozițiile lor teologice și se comportă față de ceilalți de pe poziția deținătorului adevărului absolut? De ce anatemizează o lume întreagă din pricina înțelesului pe care ei îl dau unui pasaj din Scriptură? Și de ce fac acest lucru și cu privire la subiecte controversate și complicate, față de care însăși apostolii au tăcut suficient de mult și nu au propus nici-o rețetă? Și de câte ori toate acestea se bazează și pe o ignoranță respingătoare și pe o teologie bazată doar pe câteva versetele? De exemplu abordarea problemei divorțului. Nu este mai

onoest ca un lider creștin să spună altfel: *Este o problemă complexă și delicată. În urma studiului împreună cu ceilalți prezbiteri iată înțelesul la care am ajuns în momentul de față. Nnu este de autoritatea ultimă, absolută, apostolică. Îl aplicăm cu grijă doar în Biserica locală, continuăm studiul asupra subiectului și ne rugăm pentru călăuzire în dreptul fiecărui caz în parte. Nu cerem altora să facă cum facem noi, nu judecăm pe cei ce abordează subiectul diferit. Fiecare lider va da socoteală lui Hristos în ziua aceea depre modul în care a abordat acest subiect în Biserica sa locală.*

O dar câți au râvnit la funcția de apostoli și câți nu s-au comportat în anumite circumstanțe ca și cum ar fi apostoli! Nouă însă ni s-a trasat o limită clară în domeniul slujirii, înțelesului și autorității. Putem fi doar Timotei, și nicidecum apostoli. Chemarea nu este să fim mai mult decât am fost chemați ci să fim credincioși doar la ce am fost chemați. Și este atât de frustrant, chinuitor, caraghios și ridicol să pretinzi să fii și să încerci să fii ceea ce nu ești de fapt, ceea ce nici nu poți fi. Ce liber ești dacă îți accepți locul rânduit în Biserică: nu de apostol infailibil în teologie, ci de Timotei supus greșelii în interpretare.

Cel mai probabil Pavel era întemnițat din pricina unor învinuiri mincinoase (că instigă la revoltă împotriva Cezarului, că tulbură liniște publică etc.). Poate și din această pricină mulți lideri s-au îndepărtat de el, unii spunând chiar: *Trebuie să fie un sâmbure de adevăr în acuzațiile aduse.* Pavel este însă deplin conștient care este motivul pentru care el suferă în închisoare. El suferă aceste lucruri din pricina misiunii pe care a primit-o din partea lui Dumnezeu de a fi apostol al neamurilor. El nu se gândește că a fost un accident, o întâmplare, că niște oameni rău voitori l-au acuzat pe nedrept, că este vorba de o eroare juridică într-o lume strâmbă, sau că este muștrat de Dumnezeu. El știe foarte clar că această prigoană este răspunsul

stăpânitorului veacului acestuia la evlavie cu care el și-a împlinit misiunea. El știe că scopul prigoanei este să-l intimideze în a mai proclama cu pasiune Evanghelia. Și după cum vom vedea în cap,2, el înțelege că întemnițarea este un nou context, o nouă oportunitate în care poate mărturisi neamurilor Evanghelia. El știe că suferă pentru Hristos. Și de aceea nu îi este rușine. Căci nu-i poate fi rușine de Hristos. Căci el știe în cine a crezut. Desigur cu toții știm câte ceva despre Cel în care credem. Dar nu putem rosti aceste cuvinte în modul în care le-a spus Pavel. El chiar știa, chiar cunoștea pe Hristos. Din pricina revelațiilor primite, și accesului apostolic la adevăruri de natură absolută, profunzimea cunoașterii sale de Hristos era inegalabilă. Desigur, modul în care Pavel trece prin suferință devine o pildă pentru Timotei. Timotei poate învăța mai întâi luciditatea. Să fie deci conștient de ce suferă și pentru cine suferă. Iar apoi poate învăța să acceseze din timp resursa cunoașterii Celui în care crede. Cu cât Îl va cunoaște mai mult, cu atât va putea birui mai ușor rușinea în contextele de prigoană. Atunci când vorbește despre înfrângerea suferinței și rușinii Pavel subliniază deci măreția misiunii primite și măreția Celui care i-a dat această misiune. Dar apoi mai adaugă o resursă:

- Și sunt încredințat că El are putere să păzească ce I-am încredințat, până în ziua aceea.

Dar ce i-a încredințat Pavel Domnului? Și de ce faptul că el știe că Domnul va păzi acel lucru îi aduce o așa mare încurajare în prigoană? În primă fază ne putem gândi că Pavel i-a încredințat propriul său suflet, propria sa credință și mântuire. Într-adevăr, în timpul prigoanei te poți teme că îți vei pierde credința. Dar Pavel este liniștit pentru că știe că mântuirea este prin har și pentru că și-a încredințat propria sa mântuire în mâna Domnului, și este deplin convins de credincioșia lui Dumnezeu în a-l păzi și a-l mântui până la capăt. Totuși, Pavel nu

spune că Domnul va păzi acel lucru până la finalul alergării, până în clipa morții și a întâlnirii cu Domnul. Ci face referire la **ziua aceea**. Expresia **ziua aceea** mai apare în 1:18, și în 4:8, unde misterul ei pare a fi dezlegat:

- De acum mă așteaptă cununa neprihănirii pe care mi-o va da în ziua aceea Domnul, Judecătorul cel Drept. Și nu numai mie, ci și tuturor celor ce vor fi iubit venirea Domnului.

Deci ziua aceea este un moment al judecării și răsplătirii celor credincioși, moment care pare să coincidă cu revenirea Domnului. Din această pricină intuim că în 1:12 Pavel are în vedere mai mult decât mântuirea propriului suflet. Ideea credincioșiei lui Dumnezeu în a-l păzi și mântui până la capăt este subliniată cu claritate la finalul epistolei (4:17-18). Contextul din cap.1 pare a fi mai degrabă legat de lucrarea apostolului Pavel, de misiunea care i-a fost încredințată lui. Într-adevăr v.12 pe care-l comentăm este încadarat de două versete care vorbesc despre funcția lui Pavel de a învăța neamurile Evanghelia (1:11 și 1:13). Și ne putem gândi că Pavel i-a încredințat Domnului tocmai această lucrare: propovăduirea și rodirea Evangheliei printre neamuri. Este ca și cum la finalul alergării el îi încredințează lui Dumnezeu tocmai lucrarea pe care Acesta i-a încredințat-o când a fost chemat ca apostol. Ne aducem aminte de modul în care Mântuitorul, înaintea plecării Sale, vorbește despre ucenici. Aceștia i-au fost încredințați Lui de Tatăl, și El i-a păzit. Dar acum El pleacă, și de aceea îi încredințează El acum Tatălui ca să-i păzească de cel rău. Lucrarea lui Pavel nu înseamnă 11 ucenici, ci vestirea Evangheliei printre neamuri. Cât a fost în lume, el a păzit această lucrarea printre neamuri. Acum el pleacă din această lume și încredințează această lucrarea Domnului. Și e deplin încredințat că Domnul are putere să păzească această lucrarea până la revenirea Sa. Este o resursă minunată pentru a învinge rușinea.

Când Pavel e părăsit de toți, și acuzat a fi un impostor, e normal să te gândești că după moartea sa, lucrarea sa se va stinge ca un foc de paie. Acest gând amplifică sentimentul de rușine, și dezamăgire. Dar Pavel știe că lucrarea Sa va străbate istoria, și propovăduirea Evangheliei sale printre neamuri va persista până la revenirea Domnului în pofida vicisitudinilor istoriei și uneltirilor diavolului. Și când privim acum în urmă, ne dăm seama ce dreptate a avut Pavel. Evanghelia sa este și acum propovăduită și crezută printre neamuri. Domnul a fost credincios să păzească ce i-a încredințat. Am discutat în contextul studierii ultimelor cărți (Ieremia, 1 Timotei, Mica, Ioel) foarte mult despre rolul evanghelizării neamurilor în contextul dramei căsnicie istorice dintre Yahwe și Israel. Între împietrirea lui Israel și căința finală a lui Israel apare o perioadă misterioasă de timp, un gol aparent de neumplut. Și aici Dumnezeu intervine în mod genial cu misiunea vestirii Evangheliei printre neamuri. Dar ca această misiunea să umple golul, să fie gloriasă, să aibă sens și impact în acest plan măreț era nevoie ca proclamarea Evangheliei printre neamuri să persistă în timp până la revenirea Domnului, adică până în ziua aceea. De aceea, Pavel nu poate spune: ” După mine, potopul!”, sau: ”chiar dacă nimeni nu va crede după mine, eu tot voi fi mântuit!” Nu, el însuși vestise că neamurile vor primi Evanghelia și că printre aceasta va fi chemat Numele Domnului până la revenirea Sa. De asemenea, tot el profetise că harul de peste neamuri va persista până la finalul istoriei tocmai ca atunci să se poate revărsa din nou peste Israel (vezi Romani 11). Deci era esențial ca lucrarea sa să persiste în istorie, la fel cum era esențial pentru Avraam ca urmașii lui să trăiască și apoi să ia în stăpânire țara Canaan. Însă este important să observăm că el nu încredințează spre pază această lucrarea lui Timotei, ci lui Dumnezeu. Vom vedea că Timotei e invitat să facă parte din proces, dar el nu este un păzitor cu autoritatea

apostolică. Omul a fost testat de la început de Creator prin faptul că i s-a încredințat ceva spre pază. Lui Adam i s-a încredințat să păzească Grădina, regilor Israelului să păzească Ierusalimul și Casa Domnului, Mântuitorului cei 12 ucenici, lui Pavel Evanghelia și Biserica dintre neamuri. Cel ce a reușit să păzească ce i s-a încredințat, înainte de plecarea sa dincolo încredințează solemn în mâna Creatorului ceea ce a păzit în timpul vieții cu atâta sârguință. Chiar dacă implică noi lideri în acest proces, credința lor este în Dumnezeu și nu în om. Așa face și Pavel. În ce privește viitorul Bisericii și vestirii Evangheliei curate pe pământ, el se încrede în Domnul. De aceea și liniștea și pacea din inima sa. De aceea nu creează dogme și manuale de teologie sistematică. De aceea nici măcar nu adună epistolele sale pentru a fi canonizate. El lasă Biserica în grija Duhului Sfânt. Dar își face partea instruindu-l pe tânărul Timotei și invitându-l să facă parte din acest proces al păzirii Evangheliei până la venirea Domnului.

Timotei nu poate improviza, nu poate adăuga la revelația primită. El nu primește o autoritate apostolică prin care noi revelații să se reverse pe pământ spre întregirea Cuvântului lui Dumnezeu. El nici măcar nu este pe picior de egalitate cu Pavel în a interpreta Scripturile Vechiului Testament. Rolul său este să rămână credincios Evangheliei lui Pavel. El trebuie să țină, să păstreze, să păzească învățăturile primite de la Pavel. Ele reprezintă dreptarul, modelul învățăturii sănătoase. Pe piața ideilor din Biserica creștină erau multe învățături, multe accente, multe abordări. Timotei trebuie să rămână credincios abordării pauline. Dar Evanghelia nu înseamnă doar informație, doar doctrină. Evanghelia înseamnă viață, trăire, schimbare. De aceea doctrina corectă trebuie ținută cu credința și dragostea care este în Hristos Isus. Mesajul Evangheliei nu trebuie doar conservat. El trebuie crezut și apoi împlinit. Iar împlinirea Evangheliei înseamnă iubire. Dar

nu este vorba de o iubire umană, ci de o iubire divină. Ea se revarsă în noi în măsura în care rămânem în Hristos Isus. Este a treia oară în epistolă în care Pavel folosește expresia **în Hristos Isus**. Mai întâi a menționat-o în 1:1 și 1:10. Cufundarea în Hristos Isus generează în noi puterea, transformarea, curățirea, iubirea. Și cufundarea în Hristos Isus se realizează prin credința în El, prin încrederea în învățăturile Sale. Și pentru că El este un Dumnezeu al adevărului, e nevoie să crezi adevărul despre El pentru a te cufunda cu adevărat în El. De aceea e absolut necesar să rămâi credincios Evangheliei vestite de Pavel. V. 14 vorbește despre un lucru bun care i s-a încredințat. Timotei e chemat să-l păzească prin Duhul Sfânt. Dar ce i s-a încredințat lui Timotei? Se are în vedere tocmai dreptul învățăturii din v.13? Sau este o revenire la darul menționat în v.6? Sau este vorba de altceva? În limba greacă nu apare termenul ACELA. Alte traduceri propun: **lucrul bun care ți s-a încredințat**, sau **comoara**, sau **bunul depozit care ți s-a încredințat**. În limba greacă este exact același termen pe care Pavel îl folosește în v.12 pentru a descrie ceea ce el i-a încredințat Mântuitorului. Adică pasajul ar putea fi citit astfel:

- Și sunt încredințat că el poate păzi *comoara/lucrul cel bun* pe care i l-am încredințat....*Comoara/lucrul cel bun* care ți s-a încredințat, păzește-l prin Duhul Sfânt.

În limba greacă termenul este de **parateken**. Deci lucrul cel bun din v.14 ar fi același cu dreptarul învățăturii sănătoase din v.13? Se pare că da. Căci apoi în 2:2 Pavel continuă: *și ce ai auzit de la mine, încredințează la oameni de încredere., care să fie în stare să învețe pe alții*. Deci lui Pavel i s-a încredințat Evanghelia pentru Neamuri. Pavel o reîncredințează în mâna lui Dumnezeu înainte de plecarea sa din istoria acestui veac. Dar la rândul său încredințează învățătura sănătoasă lui

Timotei. El este chemat să urmeze exemplul lui Pavel: să păzească mesajul și să-l încredințeze la rândul lui la oameni de încredere care să-l ducă mai departe în istorie. Deci Timotei deși nu este uns ca apostol, deși nu poate adăuga la învățătura apostolică, el are un rol atât de important în istorie. El trebuie să rămână fidel Evangheliei lui Pavel și la rândul lui să o încredințeze viitoarelor generații. Învățătura cea bună trebuie păzită la fel ca și Grădina Edenului. Moartea a fost nimicită prin puterea Evangheliei, nu prin Pavel, și nici prin Timotei. Deci ținta atacurilor celui rău e Evanghelia. De aceea învățătura sănătoasă trebuie păzită zi și noapte. Și pentru a o păzi de duhul minciunii și amăgirii care încearcă în permanență să o dilueze, să o contamineze, e nevoie de Duhul adevărului, de Duhul lui Dumnezeu, de Duhul Sfânt. Acest Duh ne este dat. Locuiește în noi, la fel cum credința locuiește în noi. Și nu este un duh de rușine sau de teamă, ci un duh de putere, de dragoste și chibzuință, de pace și bucurie. Duhul nu va păzi fără noi învățătura sănătoasă din Templul inimii noastre. Dar nici noi, fără Duhul Sfânt, nu o putem păzi. În tot cap.1 Pavel e foarte atent să sublinieze conlucrarea dintre Timotei și puterea Evangheliei, dintre credința copilului său și harul divin. Nici Timotei prin el însuși, dar nici harul divin fără actul credinței lui Timotei. Timotei era în situație fericită în care avea învățătura credincioasă de la Pavel însuși. Dar noi nu am primit-o de la Pavel. De aceea mai întâi de toate noi trebuie să redescoperim Evanghelia lui Pavel, și doar pe măsură ce Duhul o certifică prin Scripturi, noi trebuie să o păzim. Căci ne putem trezi că păzim Evanghelia dată de părinții noștri, sau de diferiți lideri care au reacționat exagerat în contexte tulbure ale istoriei. Ce am primit de la înaintașii noștri? Am primit și părți autentice din Evanghelii, dar am primit la pachet și părți din pseudo-evanghelii. De asemenea am primit adesea o Evanghelie incompletă și ciuntită. După 2000 de ani de istorie,

provocarea noastră e mult mai mare decât ce a lui Timotei. El primise Evanghelia direct de la Pavel. Se putea focaliza pe păzire. Noi însă trebuie mai întâi să redescoperim Evanghelia pentru ca apoi să o păzim. Versetul 2:1 pare o continuare firească a versetelor 12-14 din cap.1. Totuși Pavel pare să facă o mică paranteză în 1:15-18. Mai întâi vom încerca să înțelegem conținutul acestui pasaj și apoi rolul lui la final de cap.1.

Este prima dată în epistolă când Pavel menționează faptul că mulți l-au părăsit. Nu era un lucru pe care Timotei nu-l știa. Pavel însuși îi spune: *Știi că cei ce sunt în Asia toți m-au părăsit....* Observăm că este vorba de creștinii din Asia, de liderii creștini din Asia. Și mai observăm că Pavel nu vorbește de cei din Asia care erau eventual la Roma, ci de cei din Asia care erau în Asia la momentul respectiv. Deci măcar că erau așa departe de Pavel, tot s-au dezis de el, s-au delimitat de Pavel și de finalul acestuia. Și nu este vorba de doi-trei, de câțiva lideri, ci de TOȚI aceștia. Ne putem închipui ce mare a fost atacul final asupra lui Pavel și groaza care s-a răspândit în jur dacă toți cei care erau în Asia i-au întors spatele, s-au făcut că nu-l cunosc, nu i-au venit în ajutor, nu au venit poate ca martori în favoarea lui la procesul de la Roma. Și ne amintim că cea mai importantă lucrarea misionară a lui Pavel a avut loc în Asia Mică. Apogeul lucrării sale misionare a avut loc în Efes. Și totuși cei din Asia s-au întors de la el. Pavel îi menționează explicit pe Figel și Ermogen, poate doi lideri de seamă din Asia, sau doi dintre cei mai apropiați lideri din Asia. Ce trist, ce dezamăgire, ce încercare la final de lucrare. Locul în care a slujit cel mai mult, în care a avut cel mai bogat rod, în care a suferit pentru Evanghelie, în care a pus temelia, tocmai acel loc a fost lipsit de creștini care să rămână alături de el înainte de martiraj. Pavel calcă de fapt pe urmele lui Hristos. Și Isus a fost părăsit și lăsat singur la final. Și singurătatea lui Isus nu a

constat doar în faptul că toți cei dragi l-au părăsit, ci că nimeni nu l-a înțeles, și toți și-au pierdut încredere în identitatea Sa. Pavel gustă și el din această singurătate amară. Dar singurătatea lui Pavel nu e totală. Lângă el mai este un Luca, și în spirit și un Timotei. Și ei se află lângă Pavel nu doar ca prieteni, ci ca și colegi de slujire, care pot înțelege finalul lui Pavel. Doar Isus a avut parte de o singurătate totală. Noi doar gustăm câteva picături din ea. Dar chiar așa, clipele erau cumplite pentru Pavel. Era la final de lucrare, și cel rău îi râdea în nas spunându-i: *Iată ce s-a ales de truda și lucrarea ta printre neamuri! Pentru cine ai slujit? Pentru cine te-ai trudit? Pentru cine ai suferit? Toți te-au părăsit. și te-au părăsit când încă mai ești în viață. Păi când vei pleca din această lume se va alege praful de toată Biserica dintre neamuri.* Vocea expertului în descurajare trebuie să fi fost cumplită. Nu era ușor. Dar Pavel încredințase lucrarea nu oamenilor, ci lui Dumnezeu. Și aceasta îi dădea și mângâieri vii, vizibile, palpabile. Și această mângâiere era Timotei. În fața vocii descurajării, Pavel privea la Timotei. Și când privea la Timotei se încuraja: *Mai este speranță pentru viitor!* Și poate ca Mântuitorul care s-a rugat nu doar pentru cei 11 ucenici ci și pentru toți aceia care aveau să creadă în El de-a lungul istoriei, Pavel nu privea doar la Timotei, ci și la toți Timotei-i care aveau să se nască în istorie. Poate prin Duhul ne-a văzut și pe noi. Poate că atunci când a scris această epistolă s-a gândit și la noi, s-a rugat și pentru noi, a plâns și pentru noi, ne-a implorat și pe noi. Și ce vom face în fața rugămintilor fierbinți ale tatălui nostru? Ne vom lăsa intimdați de frică și rușine? Sau ne vom rispi în polemici fără rost? Sau vom lăsa Evanghelia contaminată de tot felul de idei și prejudecăți? Sau ne vom lăsa energiile absorbite de poftele și îngrijorările acestui veac? Nicidecum!

Centrul Asiei era chiar Efesul. Or știm că 1 Timotei conține instrucțiuni pentru tânărul lider în vederea păstoririi Bisericii din Efes. Ne putem gândi că

misiunea lui Timotei în Efes nu a avut succes. Se prea poate ca sfaturile lui Pavel din 1 Timotei să nu fi fost bine primite. Și dacă Pavel a fost respins, înseamnă că și Timotei a fost respins. Cum am subliniat deja, nu este o noutate pentru Timotei că toți cei din Asia (sau majoritatea dintre ei) i-au întors spatele lui Pavel. Pavel doar îi reamintește acest lucru. Dacă lucrurile stau așa, putem înțelege mai bine de ce însuși Timotei se confrunta cu rușinea și teama, dar și cu ispita de a se îndepărta de un Pavel din ce în ce mai controversat și contestat atât în lumea iudaică, atât în lumea greco-romană dar și în lumea creștină. *De ce toți se îndepărtează de Pavel? Nu este totuși ceva în neregulă cu el? În cele din urmă, el nu a fost din apostolii care au umblat cu Isus. Oare este cu adevărat apostol?*

Dacă Timotei știa de reacția celor din Asia, de ce pomeniște acest lucru Pavel în cap.1 din 2 Timotei? Dacă Timotei nu ar fi știut, atunci informarea ar fi fost binevenită. Vom observa că Pavel îi lasă și o veritabilă hartă legată de liderii creștini. Timotei trebuie să știe de cine trebuie să se îndepărteze, și în cine să aibă încredere. Astfel s-ar justifica și evidențierea celor două nume din 1:15. Despre ceilalți lideri care vor fi menționați, se pare că Timotei nu avea așa de multe informații. Dar el știa însă care era situația în Asia. Poate că Pavel vrea să îi spună că știe care este situația din Asia, și chiar dacă îi aduce multă întristare, acest lucru nu-l doboară. Poate Timotei nu știa că Pavel fusese informat de reacția Bisericilor din Asia Mică. Poate se gândea cum va reacționa Pavel când va afla aceste vești groaznice? Poate simțea povara de a-l informa pe Pavel, sau poate că evita să-i transmită aceste vești. Pentru a-i lua această povară, și aceste griji, Pavel îl lasă pe Timotei să știe că a fost informat despre reacțiile Bisericilor din Asia. Pavel lasă o mare tăcere în dreptul celor din Asia. Simțim în subtext întristarea din inima sa. Dar aceasta nu-i poate stinge pasiunea proclamării Logosului. Pavel nu este

doborât de aceste vești, și nici nu o lasă mai moale cu împlinirea misiunii sale. Acest lucru este o mare încurajare pentru Timotei. Pavel nu rostește altceva în dreptul celor din Asia. Nu rostește vreo judecată, vreo mustrare, nici nu le ia apărarea, nici nu cere disculparea lor ca în 4:16. Doar tăcere. Ei nu se lepădaseră de Hristos încă, dar alegând îndepărtarea de Pavel începeau să se îndepărteze de Hristos. Astfel nu ne mirăm că nu peste mult timp, Biserica din Efes este în Apoc. cap.2 aproape moarte și aproape să fie lepădată de Hristos. Tăcerea lui Pavel în dreptul celor din Asia ascunde un destin sumbru. Dar nu în Asia a avut el cel mai mare succes? Și nu prezbiterii din Efes au plâns pe grumazul lui Pavel și l-au sărutat în Fapte 20:36-38? Și nu trecuse așa de mult timp de la acel eveniment (vorbit de aproximativ 6-8 ani de zile). Ce s-a întâmplat cu liderii din Efes în această perioadă? Se pare că învățătorii ambulanți din Efes au avut succes, și misiunea dată tânărului lider în 1 Timotei a eșuat. Ne aducem aminte de vorba pe care le-a spus-o Pavel în Fapte 20:25: *Și acum știu că nu-mi veți mai vedea fața voi toți aceia în mijlocul cărora am umbat propovăduind Împărăția lui Dumnezeu.* Dacă alegem varianta că Pavel a fost întemnițat de două ori la Roma, atunci reiese că prezbiterii din Efes ar fi avut bune ocazii să-l revadă pe Pavel. Au murit aceștia așa de repede? Nu s-a împlinit prevestirea făcută de Pavel în Fapte 20:25? Sau aceștia nu au mai vrut să-l vadă pe Pavel, deși au avut ocazia? Cel rău e specialist să distrugă relațiile între lideri. Și în mod special să distrugă relațiile liderilor tineri cu acei lideri mentori de care au mare nevoie în maturizarea lor. În primul rând liderii din Asia aveau nevoie de Pavel. Ei au pierdut imens prin îndepărtarea lor de Pavel. Și poate ei nu și-au pierdut credința dar următoarea generație din Biserica din Efes radiografiată în Apoc. cap.2 este aproape să fie lepădată.

Pavel doar îi amintește pe cei din Asia, dar discursul poposește asupra lui Onisifor. Acesta este mai degrabă un alt creștin decât sclavul Onisim din epistola către Filimon. Onisifor apare în contrast cu cei din Asia. Oare era și Onisifor din Asia? Oare Onisifor era excepția fericită din rândul liderilor din Bisericele din Asia? Se prea poate, și tocmai acest lucru ar justifica de ce Pavel îl laudă pe Onisifor tocmai după ce a amintit respingerea din partea celor din Asia. V.18 pare să confirme că Onisifor era din Asia: *știi bine cât ajutor mi-a dat el în Efes*. Deci este clar că Onisifor făcea parte și el din lucrarea creștină din Asia. Pavel nu-și lasă atenția captată de marile dezamăgiri din Asia ci se focalizează pe mângâierile date de Domnul prin Onisifor. Pavel nu fusese părăsit chiar de toți. De majoritatea da, dar nu de toți. Onisifor are privilegiul de a fi menționat în această epistolă primul în lista celor care au rămas alături de Pavel. Și nu doar Onisifor ci foarte probabil și *întreaga sa casă* s-a implicat în găzduire, slujirea, încurajarea lui Pavel. Or acest detaliu s-ar potrivi (după unii comentatori) mai puțin cu profilul sclavului Onisim. Onisifor i-a dat mult ajutor lui Pavel în Efes, și apoi de multe ori l-a mângâiat și nu i-a fost rușine de lanțul lui Pavel. Dar Pavel mai adaugă ceva: *și nu numai atât, dar când a fost în Roma, m-a căutat cu multă grijă și m-a găsit*. Nu știm exact dacă este vorba de prima sau de a doua întemnițare de la Roma. Pavel laudă insistența cu care Onisifor l-a căutat pe întemnițatul Pavel, e posibil să fie vorba chiar de a doua întemnițare și tocmai de la Onisifor Pavel să fii aflat mai multe detalii despre situația tragică din Bisericele din Asia. Deci într-un context în care toți au dat bir cu fugiții de lângă Pavel, și mulți s-au lepădat de el chiar dacă erau la sute de km distanță, iată că un creștin îl caută cu insistență pe întemnițatul Pavel. Este una când nevoia aproapește și buzna peste tine. Atunci, vrei nu vrei, îl cam ajuți. Dar este cu totul altceva să cauți tu pe cel în nevoie. Și mai ales când

orice legătură cu Pavel însemna rușine, pericol, riscul de a fi întemnițat și martirizat împreună cu el. Într-o astfel de situație în adâncul tău ai prefera să NU găsești pe cel în nevoie. Onisifor nu știa unde era întemnițat Pavel. L-a căutat dar nu l-a găsit într-o primă fază. Dar a insistat, și l-a căutat cu mai multă grijă și astfel l-a găsit. Dar când nu l-a găsit în prima fază a căutării sale, putea foarte ușor să spună: *L-am căutat și nu l-am găsit. Iau acest lucru ca din partea Domnului.* Era curat și în fața conștiinței lui și în fața conștiinței fraților.

Deși toți din Asia l-au părăsit, și doar unul (Onisifor) a rămas alături de el, Pavel își focalizează atenția asupra lui Onisifor și nu asupra celor ce l-au părăsit. Gestul lui Onisifor seamănă cu gestul femeii cu vasul de alabastru față de Mântuitorul înainte de crucificarea Sa. Onisifor avea se pare o familie numeroasă și se pare că era destul de înstărit. Deci era soț, avea copii și chiar slujitori. Și totuși el își riscă viața și libertatea căutându-l cu atâta insistență pe Pavel. Gestul său față de Pavel strălucește cu atât mai mult în contextul în care toți ceilalți din Asia s-au dezis de Pavel. Observăm deci din ce în ce mai multe asemănări între finalul Mântuitorului și finalul lui Pavel. Pavel primește onoarea să calce aproape în mod literal pe urmele Mântuitorului. Onisifor devine o pildă și o încurajare pentru Timotei. Timotei trebuia să se detașeze de curentul anti-paulin din Asia. Timotei însuși era provocat să vină în gura leului la Roma și să-l caute pe Pavel. Timotei e deci chemat să calce pe urmele lui Onisifor. Încurajarea este și mai frumoasă prin faptul că Onisifor nu pățește nimic rău la Roma: nu este nici întemnițat, nici martirizat. Și în dreptul său nu este tăcere. În dreptul său și al casei sale găsim laudele apostolului și două benedicții apostolice. Nu este puțin lucru. În originalul grecesc apare o nuanță deosebită: Onisifor l-a căutat cu insistență pe Pavel și ***l-a găsit***, iar Pavel cere ca și Onisifor ***să găsească*** îndurarea în ziua aceea. Raportarea

la Pavel determină ceea ce Onisifor va găsi din partea Domnului în ziua aceea. Pentru că el l-a căutat pe Pavel, și el va fi căutat și găsit de binecuvântarea și răsplătirea divină. Dar ce vor găsi cei din Asia în ziua aceea? Nu mergem atât de departe pentru a spune că au fost lepădați. Sperăm că până la urmă au fost mântuiți. Dar intuim că mântuirea lor a fost una ca prin foc, și în ziua aceea când lucrarea lor a fost supusă testului judecății divine, nu a rămas prea mult în picioare. Nu putem să nu facem o paralelă cu Matei 25. În vremea din urmă neamurilor vor fi judecate în funcție de raportarea lor la micuții Domnului întemnițați. Iată că în secolul întâi destinul creștinilor se decide în funcție de raportarea lor la Pavel, întemnițatul Domnului. Și nu era vorba doar de un simplu lucrător, ci de apostolul Neamurilor. Și poate cei din Asia vor întreba în ziua judecății: *Când ai fost în temniță și nu am trecut pe la Tine? Când ai fost gol și flământ și noi nu Te-am ajutat?* Și poate la fel va întreba și Onisifor: *Dar când Te-am întâlnit în temniță și Te-am vizitat?* Răspunsul pe care-l vor primi este evident.

Avem mult de învățat de la tăcerea paulină față de cei din Asia. Înțelegem că chiar în sec.1 cele mai multe Biserici creștine s-au îndepărtat de spiritul paulin. Onisifor sau Timotei este o excepție. Și dacă acest lucru s-a întâmplat în timpul vieții lui Pavel, ne putem aștepta la același lucru și după plecarea sa la Domnul. Intuim că Timotei-ul istoric, care va fi credincios în profunzimea spiritului paulin, va reprezenta o minoritate în lumea creștină. Acesta va fi marginalizat, denigrat, neînțeles, părăsit precum Pavel. Evanghelia lui Pavel înseamnă revelație divină. Ea este mai mult decât bun-simț, și propune o lumină a discernământului care depășește intuiția și logica firească. De aceea creștinul firesc nu poate înțelege abordare paulină. Ea devine mai degrabă o pricină de poticnire. Creștinul firesc abordează provocările Împărăției cu o logică firească. Dar Pavel ne propune o

logică divină, primită prin revelație. Doar ca cel care se smerește, care ca Onisifor persistă în căutarea sa în ciuda obstacolelor, va găsi lumina și spiritul paulin, și apoi îl va putea înțelege și urma. Pentru a fi urmat, Pavel trebuie mai întâi căutat și găsit. Cum între Onisifor și Pavel era distanță, și multe obstacole, la fel și între liderul creștin de astăzi și spiritul paulin al Evangheliei este o mare prăpastie. Evanghelia lui Pavel nu va fi ușor de găsit și de redescoperit. Asemenea lui Onisifor, liderul creștin va trebuie să persevereze, să insiste mult în căutarea sa. Îi se vor pune multe obstacole, va găsi împotriviri și amenințări, va gusta din rușinea și respingerea de care a avut parte Pavel. Va fi judecat de mulți, va fi considerat un nebun că riscă atât de mult în căutarea sa disperată. Dar vestea bună este că Onisifor l-a găsit Pavel. Pavel este deci de găsit! Spiritul Evangheliei sale poate fi redescoperit! Dar doar de aceia care nu obosesc în căutarea lor, care nu se mulțumesc să afle orașul în care stă Pavel, sau cartierul unde este înțemnițat, ci care caută până la capăt până când stau de vorbă cu Pavel gură către gură. Pavel însă nu-l cheamă nici pe Timotei, nici pe Onisifor să facă ceva anume pentru ceilalți din Asia. Exemplul lor de a-l căuta pe Pavel este suficient. În rest ei rămân în mâna Domnului. Domnul îi va judeca, îi va mântui sau pedepsi, după cum va găsi de cuviință. În dreptul acestora cea mai înțeleaptă abordare este urmarea exemplului lui Pavel care doar precizează reacția lor față de sine și apoi tace. Față de cei care se îndepărtează de spiritul paulin nu putem decât să tăcem. În schimb putem lăuda pe acei puțini care încă mai caută pe Pavel și astăzi.

Privind la lucrarea lui Pavel și la finalul marelui apostol învățăm să nu avem așteptări de la frații noștri și nici de la lucrarea, Biserica, comunitatea pe care o slujim. În timpul lucrării sale Pavel a fost denigrat de Corinteni ca la final să fie părăsit de toți cei din Asia. Și era marele Pavel. Oare noi ne putem aștepta la ceva

mai mult? Se pare deci că cei mai mulți dintre cei credincioși se vor zbate mereu între pruncia spirituală și chemarea la maturitate. Iată de ce nu vor putea înțelege deciziile lui Pavel și nu vor putea rămâne alături de el până la capăt. Puțini vor fi cei ce vor călca pe urmele lui Timotei. Lupta leului împotriva înțelegerii Evangheliei lui Pavel e cumplită. Cei mai mulți se vor lăsa înfricoșați și se vor opri din căutarea lor. Sperăm însă că prin marea Sa bunătatea cei din Asia vor fi mântuiți și ei; chiar dacă prin foc, dar măcar să fie mântuiți. Dar desigur, Dumnezeu cel drept va decide în această privință. Ce poate face Timotei pentru cei din Asia? Nu să încerce să-i convingă, și nici să-i judece. Cel mai bun lucru pe care-l poate face Timotei pentru cei din Asia este să-i lase în mâna Domnului iar el să meargă la Roma în gura leului și să-l caute pe Pavel. Da, să îi lase în grija și judecata Domnului, iar el să-și urmeze drumul maturizării, și al transformării. El să-și urmeze labirinturile vieții și să se lase mai departe modelat după profilul mentorului său.

Pentru că Timotei petrecuse multă vreme în Asia, pentru că el însuși putea fi derutat și întrsisat de reacția liderilor creștini din Asia, introducerea acestui pasaj la finalul cap.1 este binevenită. Era un subiect delicat pentru Timotei, și Pavel trebuie să-l abordeze pentru ca apoi să poată continua cu celelalte îndemnuri și sfaturi. Pavel va relua tema reacției celorlalți lucrători față de întemnițarea sa de-abia la finalul epistolei. Dar nu putea lăsa reacția celor din Asia pentru final. Subiectul era prea fierbinte și important pentru Timotei. El trebuia abordat și clarificat de la început, ca Timotei să poată asculta mai liniștit restul epistolei. Pavel are în vedere provincia romană Asia care includea în primul rând Efesul și localitățile menționate în Apoc.1-3. Dar lângă provincia romană Asia și pe teritoriul Asiei Mici mai găsim: Derbe, Listra, Iconia, adică exact zona de unde era Timotei. Oare

și Bisericile din această zonă s-au depărtat de Pavel? Oare și din rudele și prietenii lui Timotei din copilărie s-au dezis de Pavel? Este posibil și acest lucru. Și dacă este așa, înțelegem și mai bine de ce subiectul Asiei reprezenta un subiect atât de important pentru tânărul Timotei și de ce Pavel se grăbește să abordeze subiectul încă din primul capitol.